

Sygn. akt I C 461/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR del. Michał Jank

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Nowakowska

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2016 w Gdańsku, na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) SA w W.

przeciwko Gminie Miasta G.

o zapłatę

I.zasądza od pozwanej Gminy Miasta G. na rzecz powoda Towarzystwa (...) SA w W. kwotę 300.713,95 zł (trzysta tysięcy siedemset trzynaście złotych 95/100) wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 8 maja 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tej kwoty od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

II.zastrzega pozwanej Gminie Miasta G. prawo do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości wartości stanu czynnego spadku nabytego po K. B.;

III.oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV.zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 22.253 zł (dwadzieścia dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) SA w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy Miasta G. kwoty 300.713,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, iż K. B. zawarł z bankiem umowy kredytu hipotecznego, a następnie nabył dwie nieruchomości ze środków uzyskanych z kredytów. Zabezpieczeniem spłaty kredytów miały być hipoteki ustanowione na rzecz banku, wpisane do nowozałożonych ksiąg wieczystych. Kredytobiorca nie wykonał tego obowiązku, w szczególności nie doprowadził do wyodrębnienia ksiąg wieczystych dla nabytych nieruchomości. Bank - kredytodawca zawarł z powodem umowę ubezpieczenia, której przedmiotem było m.in. naprawianie szkód z tytułu niespłacania kredytu hipotecznego przez kredytobiorcę. Na tej podstawie powód wypłacił bankowi łącznie kwotę dochodzoną pozwem, co spowodowało, iż przeszły na niego roszczenia wobec kredytobiorcy. Z uwagi zaś na zgon kredytobiorcy oraz następstwo prawne pozwanej Gminy, powód skierował swoje roszczenie przeciwko Gminie Miasta G..

W odpowiedzi na pozew Gmina Miasta G. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, iż nie jest spadkobiercą po K. B.. Podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, gdyż skierowany przez powoda wniosek o zaważanie do próby ugodowej nie przerwał biegu terminu przedawnienia z tej przyczyny, iż wnioskodawca był przekonany o braku możliwości zawarcia ugody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 października 2008 r. K. B. zawarł z Bankiem (...) SA w W. dwie umowy złotowego kredytu hipotecznego:

- nr (...) na zakup lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...)

- nr (...) na zakup lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul. (...)

Zgodnie z § (...) ust. (...) pkt (...) każdej z tych umów prawne zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiło zabezpieczenie na okres przejściowy - do czasu uprawomocnienia się wpisu w księdze wieczystej hipoteki w postaci ubezpieczenia spłaty kredytu zgodnie z umową zawartą między Bankiem a powodem

Integralną częścią zawartych umów był Regulamin mieszkaniowy kredyt hipoteczny dla osób fizycznych, zgodnie z którym w przypadku wygaśnięcia umowy wskutek śmierci kredytobiorcy po wypłacie kredytu, Bank dochodzi zaspokojenia swoich należności z tytułu umowy z prawnych zabezpieczeń kredytu lub od osób odpowiedzialnych za długi spadkowe (§ (...) ust. (...) Regulaminu

W dniach 8 i 21 października 2008 r. K. B. nabył kredytowane nieruchomości.

/dowód: umowy kredytu - k. 21-34, 42-55; regulamin - k. 176-191; umowy sprzedaży - k. 35-39, 56-60/

Prawne zabezpieczenie spłaty powyższych kredytów stanowić miały hipoteki ustanowione na rzecz kredytodawcy na nabywanych nieruchomościach, wpisane do nowozałożonych ksiąg wieczystych dla nabywanych lokali.

Kredytobiorca nie doprowadził do wyodrębnienia ksiąg wieczystych dla zakupionych lokali, nie ustanowił hipotek, a także nie spłacał wszystkich należności wynikających z umów kredytowych.

Wobec powyższego Bank wezwał K. B. do zapłaty zaległych kwot pismami z 30 i 31 lipca 2009 r. .

/okoliczności bezsporne nadto wezwania do zapłaty - k. 40, 61/

Między powodem Towarzystwem (...) SA w W. a Bankiem (...) SA w W. zawarta została w dniu 28 czerwca 2002 r. umowa ubezpieczenia kredytów hipotecznych, mocą której powód udzielił Bankowi ochrony ubezpieczeniowej. Powód objął ochroną spłatę kredytów zgłoszonych do ubezpieczenia, których zabezpieczeniem jest hipoteka na nieruchomości. Ochroną ubezpieczeniową objęte były także umowy zawarte przez K. B.

Zgodnie z § (...) ust. (...) tej umowy ochrona ubezpieczeniowa trwała do dnia uprawomocnienia się wpisu hipoteki w księdze wieczystej nieruchomości, która stanowi zabezpieczenie udzielonego kredytu, nie dłużej niż 36 miesięcy kalendarzowych od rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej. Ochrona polegała na likwidowaniu szkód wywołanych przez kredytobiorców związanych z nieregulowaniem przez nich należności wynikających z umów kredytu,

Bank zwrócił się do powoda o wypłatę odszkodowania na podstawie tej umowy ubezpieczenia. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego powód w dniu 28 lipca 2010 r. wypłacił Bankowi kwotę łączną 300.713,95 zł.

/okoliczności bezsporne nadto dowód: umowa ubezpieczenia - k. 108-123; oświadczenia - k. 41, 62; potwierdzenia przelewu - k. 94, 96, 99; decyzje o przyznaniu odszkodowania - k. 95, 100; zestawienie - k. 93/

K. B. zmarł 20 stycznia 2009 r.

Spadek po K. B. nabyła pozwana Gmina Miasta G. z dobrodziejstwem inwentarza.

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu - k. 63, oświadczenia o odrzuceniu spadku - k. 63-72, postanowienie z 18.05.2016 r. - k. 148/

W dniu 16 lutego 2012 r. powód wystąpił do Sądu Rejonowego w Gdyni z wnioskiem o zawezwanie Gminy Miasta G. do próby ugodowej w sprawie zadłużenia z tytułu szkody, jaka powstała w związku z niewykonywaniem wyżej określonych umów kredytu. Do zawarcia ugody nie doszło.

/dowód: wniosek o zawezwanie do próby ugodowej - k. 73-75; protokół posiedzenia - k. 79

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie był w znacznej części niesporny. Poza sporem leżała przede wszystkim legitymacja czynna powoda, treść zawartych przez K. B. umów, wysokość wypłaconego przez powoda odszkodowania oraz wstąpienie powoda w miejsce zaspokojonego wierzyciela hipotecznego - banku kredytodawcy. Okoliczności te wynikały ponadto ze złożonych w sprawie dokumentów, których treść nie była w żadnym stopniu kwestionowana.

Odnosnie następstwa prawnego pozwanej Gminy Sąd oparł się na prawomocnym orzeczeniu z 18 maja 2016 r. stwierdzającym nabycia spadku po K. B. przez pozwaną. Orzeczenie to stanowi dokument urzędowy, z którym związane są domniemania jego zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. W kontekście tego postanowienia zarzuty pozwanej o braku swojej legitymacji biernej w sprawie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 828 § 1 zd. 1 kc. jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania.

W przedmiotowej sprawie, jak wspomniano powyżej, bezsporny był fakt wypłacenia odszkodowania przez powoda oraz wysokość tego odszkodowania. Kredytobiorca zaprzestał uiszczania należnych rat, a jednocześnie w dniu 20 stycznia 2009 r. zmarł. W przypadku śmierci kredytobiorcy umowa kredytu przewidywała możliwość dochodzenia przez Bank zaspokojenia swojej należności z prawnych zabezpieczeń kredytu. Umowa kredytu przewidywała też zabezpieczenie spłaty w postaci ubezpieczenia spłaty kredytu, która trwała do czasu uprawomocnienia się wpisu hipoteki. Powód nie kwestionował swego obowiązku wypłaty odszkodowania uznając, iż śmierć kredytobiorcy i związana z tym natychmiastowa wymagalność kwoty kredytu prowadzi do powstania szkody w rozumieniu umowy ubezpieczenia, podobnie jak w przypadku szkody wywołanej zaprzestaniem spłat przez kredytobiorcę. Strony umowy ubezpieczenia zgodnie przyjmowały, że jej celem jest ochrona ubezpieczeniowa umowy kredytu do dnia uprawomocnienia się wpisu hipoteki w księdze wieczystej, do czego w tym przypadku nie doszło.

Mając na uwadze powyższe, uwzględniając też niekwestionowanie tej okoliczności przez pozwaną Gminę, Sąd przyjął, iż na powoda przeszło uprawnienie do domagania się odszkodowania na mocy art. 828 kc.

Podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie. Pozwana opierała go na stwierdzeniu, iż wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie przerywa biegu terminu przedawnienia w sytuacji, w której wnioskodawca jest przekonany o braku możliwości zawarcia tej ugody. W ocenie Sądu tego typu stwierdzenie jest nieuprawnione. Przepis art. 123 § 1 pkt 1 kc jednoznacznie wskazuje, iż taki wniosek przerywa bieg terminu przedawnienia jako czynność zmierzająca bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia. Podkreślić należy, iż był to pierwszy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Orzecznictwo sądowe wskazuje wprawdzie, iż w pewnych przypadkach można uznać, że zawezwanie do próby ugodowej nie przerywa biegu przedawnienia, jednakże odnosi to wyłącznie do kolejnych tego typu wniosków i to w sytuacji, w której od czasu złożenia pierwszego wniosku okoliczności sprawy się nie zmieniły i brak jest podstaw do przypuszczenia, iż przeciwnik skłonny będzie tym razem do zawarcia ugody sądowej. W tym jednak przypadku taka sytuacja nie zachodziła. Do wniosku o zawezwanie do próby ugodowej dołączono oświadczenia spadkobierców K. B. o odrzuceniu spadku. Słusznie więc powód domniemywał, iż spadkobiercą jest Gmina Miasta G.. W aktach sprawy brak jest też jakiegokolwiek pisma ze strony pozwanej sprzed złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, w treści którego to pisma Gmina oświadczyłaby, że wyklucza zawarcie ugody.

O odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 481 kc zgodnie z żądaniem pozwu mając na uwadze, iż jeszcze przed wniesieniem pozwu pozwana była wzywana do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem.

Z mocy art. 1031 § 2 kc w zw. z art. 319 kpc Sąd w pkt II wyroku zastrzegł pozwanej prawo do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego świadczenia na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości wartości stanu czynnego spadku nabytego po K. B.. Mając na uwadze, iż w pozwie nie zgłoszono wniosku o zastrzeżenie ograniczenia odpowiedzialności pozwanej, Sąd w pkt III wyroku oddalił powództwo uznając, iż w tym zakresie roszczenie powoda w kształcie określonym w pozwie nie zostało uwzględnione.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt I - III wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 k.p.c., 99 k.p.c., § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu uznając, iż pozwana winna ponieść wszystkie koszty postępowania w sprawie, jako strona przegrywająca spór. Na koszty postępowania poniesione przez powódkę składają koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7217 zł oraz opłata od pozwu - 15.036 zł. Sąd uznał, iż stawka wynagrodzenia za czynności radcy prawnego adekwatna jest do nakładu pracy pełnomocnika i stopnia skomplikowania sprawy.